

10. Bölüm

CERRAHİDE AĞRI VE HEMŞİRELİK BAKIMI

İlknur TURA¹
Sevilay ERDEN²

1. Giriş
2. Ağrının Tanımı ve Sınıflandırılması
3. Ağrı Fizyolojisi Ağrı Teorileri ve Ağrı Algısını Etkileyen Faktörler
4. Ameliyat Sonrası Ağrı Değerlendirmesi
5. Ağrı Kontrolünde Kullanılan Yöntemler
6. Ağrı Yönetiminin Değerlendirilmesi
7. Ağrı Yönetiminin Kayıt Edilmesi
8. Ağrı İle İlişkili Hemşirelik Tanıları
9. Kaynaklar

1 Arş. Gör. İlknur TURA, Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği AD. Adana ilknurtura@gmail.com

2 Doç. Dr. Sevilay ERDEN, Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği AD. sevilaygil@gmail.com

Cevaplar

1. Ağrı, hastanın söylediği şey olup ağrı düzeyi 7'dir.
2. Hastanın ağrısı şiddetli olduğu için verilen opioid dozu 3 mg IV olmalıdır.
3. A
4. D
5. D

KAYNAKLAR

1. International Association for the Study of Pain, Pain Control: The New 'Whys' and 'Hows', www.iasp-pain.org. Erişim tarihi 10.10.20. www.iasp-pain.org
2. Treede RD, Rief W, Barke A, Aziz Q, Bennett MI, Benoliel R, Giamberardino MA. A classification of chronic pain for ICD-11. *Pain*, 2015;156(6), 1003,
3. Yang J, Bauer BA, Wahner-Roedler DL, Chon TY, Xiao L. The Modified WHO Analgesic Ladder: Is It Appropriate for Chronic Non-Cancer Pain?. *Journal of Pain Research*, 2020;13, 411
4. Aslan FE. Ağrı: doğası ve kontrolü. Akademisyen Kitabevi. Ankara. 2014.
5. Erkin ve Özkardeşler. Postopetarif Ağrı. İstanbul Kitabevi. 2019
6. Acar K, Acar H, Demir F, Aslan FE. Cerrahi Sonrası Ağrı İnsidansı ve Analjezik Kullanım Miktarının Belirlenmesi. 2016.
7. Derbent A, Yılmaz B, Uyar M. Omurga cerrahisi sonrası kronik ağrı. *Ağrı Dergisi*, 2012; 24(1), 1-8.
8. Altan L, Aksoy M. Definition of Chronic Pain and Epidemiology. *Türkiye Klinikleri J PM&R-Special Topics*. 2017;10(3):229-33.
9. ErdenS. Ağrı.Ed.Karadağ M ve Bulut H. Kavram Haritası ve akış şemalı cerrahi hemşireliği. Ankara.2019.
10. Eti Aslan F. Tarihsel Süreçte Ağrı. Ağrı Doğası ve Kontrolü, 2.Baskı. Ankara, Akademisyen Tıp Kitapevleri, 2014.
11. Moore EE, Felliciano DV, Mattox KL. Trauma. 8.Baskı. 2017. ISBN-13: 978-1259860676
12. Yüceer, S. Torakotomi sonrası uygulanan transkütan elektriksel sinir stimülasyonunun ağrı üzerine etkisi. 2013.
13. Cho R, Gordon DB, de Leon-Casasola OA, Rosenberg JM, Bickler S, Brennan, T. Guidelines on the management of postoperative pain. *J Pain*, 2016;17(2), 131-157.
14. Aydede M. Defending the ISAP definition of pain. *The Monist Dergisi*, 2017; (4): 1-3
15. Parfejevs V, Antunes AT, Sommer L. Injury and stress responses of adult neural crest-derived cells. *Developmental biology*. 2;18 (444). 356-S365.
16. Wuthisuthimethawee P, Sookmee W, Damnoi S. Non-randomized comparative study on the efficacy of a trauma protocol in the emergency department. *Chinese Journal of Traumatology*, 2019;22(4), 207-211.
17. Uyar M, Köken İ. Kronik ağrı nörofizyolojisi. *Neurophysiology of chronic pain TOTBİD Dergisi*, 2017;16, 70-76.

18. Aydın İ. Ortopedik Cerrahide Kronik Postoperatif Ağrı. *Türkiye Klinikleri Journal of Anesthesiology Reanimation Special Topics*, 2014;7(2), 60-67.
19. Aslan FE, Şahin SK, Seçginli S, Bülbüloğlu S. Hastaların, ameliyat sonrası ağrı yönetimine ilişkin hemşirelik uygulamalarından memnuniyet düzeyleri: Bir sistematik derleme. *Ağrı Dergisi*, 2018; 30(3):105-115.
20. LI, Jing-wen; MA, Ye-shuo; XIAO, Liang-kun. Postoperative pain management in total knee arthroplasty. *Orthopaedic surgery*, 2019;11.5: 755-76
21. Bostancı SE ve Yava A. Cerrahi Hemşirelerinin Ağrıya Yönelik Bilgi Ve Tutumlarına Ağrı Eğitiminin Etkisi. 2018. Master's Thesis. Hasan Kalyoncu Üniversitesi
22. Özveren H, Faydalı S, Gülnar E, Dokuz HF. Hemşirelerin ağrı değerlendirmesine ilişkin tutum ve uygulamaları. *Journal of Contemporary Medicine*, 2018; 8(1), 60-66.
23. Erden S, Demir SG, Kanatlı U, Danacı F, Carboğa B. The effect of standard pain assessment on pain and analgesic consumption amount in patients undergoing arthroscopic shoulder surgery. *Applied Nursing Research*, 2017; 33: 121-126
24. Erden S, Arslan S, Deniz S, Kaya P, Gezer D. A review of postoperative pain assessment records of nurses. *Applied Nursing Research: ANR*. 2017; 38, 1-4.
25. Çelik S, Baş BK, Korkmaz ZN, Karaşahin H, Yıldırım S. Hemşirelerin Ağrı Yönetimi Hakkındaki Bilgi ve Davranışlarının Belirlenmesi. *Bakırköy Tıp Dergisi*, 2018;14, 17-23.
26. Varndell W, Fry M, Elliott D. Pain Assessment and Interventions by Nurses in the Emergency Department: A National Survey. *Journal of Clinical Nursing*. 2020;29:2352-2362.
27. Pretorius A, Searle J, Marshall B. Barriers and enablers to emergency department nurses' management of patients' pain. *Pain Management Nursing*, 2015;16(3), 372-379
28. Gündoğan, O., Bor, C., Korhan, E. A., Demirağ, K., & Uyar, M.. Erişkin Yoğun Bakım Hastasında Ağrı Değerlendirmesi: Critical-Care Pain Observation Tool Ölçeği'nin Türkçe Versiyonunun Geçerlik Güvenirlik Araştırması. *Journal of the Turkish Society of Intensive Care/Türk Yoğun Bakım Derneği Dergisi*, 2016;14(3)
29. Kaya P, Erden S. Cross-cultural adaptation, validity and reliability of the Turkish version of Revised Nonverbal Pain Scale. *Agri*, 2019; 31(1), 15-22.
30. Yardeni, I. Z., Beilin, B., Mayburd, E., Levinson, Y., & Bessler, H. The effect of perioperative intravenous lidocaine on postoperative pain and immune function. *Anesthesia & Analgesia*, 2009; 109(5), 1464-1469.
31. Vigneault L, Turgeon AF, Cote D et al. Perioperative intravenous lidocaine infusion for postoperative pain control: a meta-analysis of randomized controlled trials. *Can J Anaesth* 2011; 58: 22-37.).
32. Taşpınar B. *Transrektal prostat biyopsisinde lokal anestezi: randomize vaka kontrollü çalışma*. 2007. PhD Thesis. Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi.
33. Khan, S. A., Khokhar, H. A., Nasr, A. R. H., Carton, E., El-Masry, S. Effect of epidural analgesia on bowel function in laparoscopic colorectal surgery: a systematic review and meta-analysis. *Surgical endoscopy*, 2013;27(7), 2581-2591.
34. Balkan, Bedih, et al. Comparison of epidural and intravenous route for acute and chronic postoperative pain control in patients with gynecological malignancy. *Agri: Agri (Algoloji) Derneği'nin Yayın Organidir= The Journal of the Turkish Society of Algology*, 2020, 32.2: 91-98
35. Durak, P., Yağar, S., Uzuner, A., KILIÇ, M., Dilber, E., & Özgök, A. Laparoskopik kolesistektomilerde cerrahi sonrası ağrı tedavisi: Parasetamol ile diklofenak karşılaştırması. *Ağrı Dergisi*, 2019; 22(3), 117-120
36. Özkan, S., Yavaşcağlu, B., Kaya, F. N., Özcan, B., Bayraktar, S., & Başgeçmez, İ. Laparoskopik kolesistektomi uygulanan hastalarda preemtif deksketoprofen ve tramadol'un postoperatif ağrı üzerine olan etkilerinin karşılaştırılması. *Journal of Clinical & Experimental*

- Investigations/Klinik ve Deneysel Arastirmalar Dergisi*, 2015;6(1).
37. Mert S, Göktaş. Hemşirelerin Ameliyat Sonrası Ağrı Yönetiminde Nonfarmakolojik Yöntemleri Kullanma Durumlarının Belirlenmesi. *Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hemşirelik Dergisi*, 2018, 1.2: 76-83.
 38. Miake-Lye, I. M., Mak, S., Lee, J., Luger, T., Taylor, S. L., Shanman, R., ... & Shekelle, P. G. Massage for pain: an evidence map. *The Journal of Alternative and Complementary Medicine*, 2019;25(5), 475-502.
 39. Nemli, Aslı; Ceyhan, Özlem; Başer, Mürüvvet. Meme Cerrahisi Sonrası Ağrı Yönetiminde Bir Öneri: El Masajı. *Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri*, 2017; 9.4.
 40. Başgöl Ş, Koç E.. Non-Pharmacological Techniques In Labor Pain Management. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2020; 5(1), 1-5
 41. Ertürk, Elif Budak; Karadağ, Mevlüde. Göğüs Tüpü Çıkarılma İşleminin Neden Olduğu Ağrı Ve Anksiyetenin Kontrolünde Uygulanan Farmakolojik Olmayan Yöntemler. *Türk Hemşireler Derneği Dergisi*, 2020; 1.1: 53-68
 42. Atabey, C., Zorlu, E., Kurt, H., Göçmen, S., Ünsal, D., Dinç, C., & Demircan, M. N. Lomber spinal cerrahi sonrası ağrının azaltılmasında en ekonomik yöntem: Soğuk kompresyon uygulaması. *Gulhane Medical Journal*, 2016; 58(1).
 43. Erden S, Çelik, SŞ. Bir elektro analjezi yöntemi: Transkütan elektriksel sinir stimülasyonu ve hemşirenin rolleri. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 2015;2(1)
 44. Erden, S., Karadağ, M., Güler SD, Atasayar, S, Opak Yücel B, Kalkan N, Ay A. Cross-cultural adaptation, validity, and reliability of the Turkish version of revised American Pain Society patient outcome questionnaire for surgical patients. *Agri*, 2018; 30(2):39-50
 45. Aksoy, A., & Vefikuluçay Yılmaz, D. Jinekolojik Cerrahide Kanıta Dayalı Uygulamalarda Yeni Bir Yaklaşım: ERAS Protokolü ve Hemşirelik. *Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri*, 2018;10(1).
 46. Yılmaz, D., Düzgün, F., & Dikmen, Y. Hemşirelerin kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutumlarının incelenmesi. *ACU Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2019;4:11-15